

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa Unije za podpiranje specifičnih dejavnosti za večje vključevanje potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev v oblikovanje politike Unije na področju finančnih storitev za obdobje 2017–2020

(COM(2016) 388 final – 2016/0182(COD))

(2017/C 034/18)

Poročevalka: **Reine-Claude MADER**

Zaprosili	Evropski parlament, 22. 6. 2016 Svet, 11. 7. 2016
Pravna podlaga	člen 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (COM(2016) 388 final – 2016/0182(COD))
Pristojna strokovna skupina	strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	4. 10. 2016
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	19. 10. 2016
Plenarno zasedanje št.	520
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	223/2/4

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO pozdravlja dejstvo, da je Komisija upoštevala interese potrošnikov in varčevalcev ter njihovim organizacijam namenila pomoč. Meni, da je treba finančnim storitvam zaradi njihove strokovne narave, ki jo nepoznavalci težko razumejo, in s tem povezanih izzivov nameniti posebno pozornost.

1.2 Odbor podpira pobudo v okviru pilotnega projekta, ki ga je konec leta 2011 začela Komisija. Cilj projekta je bil podpreti vzpostavitev središča finančnega strokovnega znanja za potrošnike in končne uporabnike finančnih storitev, da bi ti lahko sodelovali pri oblikovanju politike Unije na področju finančnih storitev in da bi se obnovilo zaupanje v evropski finančni sistem.

1.3 EESO ugotavlja, da nevladni organizaciji Better Finance in Finance Watch izpolnjujeta pogoje za pridobitev nepovratnih sredstev za poslovanje, ki jih podeljuje Evropska komisija na podlagi javnih razpisov za zbiranje predlogov, in da je bila njuna dejavnost v letu 2015 na splošno ocenjena kot pozitivna.

1.4 Kljub temu se mu zdi koristno vztrajati pri določenih pogojih, ki jih je treba izpolnjevati.

Legitimnost

1.5 EESO vztraja, da mora legitimnost teh organizacij izhajati iz njunih članov, njunega upravljanja, pa tudi ukrepov, s katerimi bi strokovna narava finančne zakonodaje in finančnih orodij postala razumljivejša za širšo javnost.

1.6 Po mnenju Odbora si je treba pri tem močno prizadevati, da bi bili končni uporabniki resnično vključeni v delo teh združenj. To naj bi se doseglo s sestavo in upravljanjem organizacij Finance Watch in Better Finance ter novimi, prilagojenimi načini dela.

Finančna neodvisnost, preglednost in odgovornost

1.7 EESO pozdravlja finančno preglednost, ki jo izkazuje organizacija Finance Watch ⁽¹⁾, vendar meni, da bi si morali ta organizacija in organizacija Better Finance še naprej prizadevati za večjo finančno neodvisnost, tudi v odnosu do Evropske komisije, saj je ta pomembna za verodostojnost njunega delovanja in njuno legitimnost v širši javnosti.

1.8 EESO želi opozoriti na finančno odgovornost teh združenj v primeru nepravilnosti: Evropska komisija in Računsko sodišče lahko namreč pri gospodarskih subjektih, ki so neposredno ali posredno povezani s podeljenimi nepovratnimi sredstvi, opravita revizijo na podlagi dokumentacije in na kraju samem. Poleg tega lahko OLAF opravi preglede in inšpekcije na kraju samem z namenom odkrivanja morebitnih goljufij, korupcije ali vseh drugih nezakonitih dejavnosti, ki škodijo finančnim interesom Unije ⁽²⁾.

1.9 EESO veseli, da finančna sredstva, predvidena za izvrševanje programa Unije za večje vključevanje potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev, obsegajo več let, saj to upravičenim združenjem zagotavlja večjo finančno stabilnost. Združenja bodo tako lahko organizirala svoje delovanje in določila svoj program bolj dolgoročno.

Prepoznavnost v širši javnosti

1.10 EESO ugotavlja, da sta organizaciji Finance Watch in Better Finance kljub prizadevanjem na področju komuniciranja in prepoznavnosti, zlasti s članki v ekonomskem tisku in organizacijo konferenc, še vedno precej neznani širši javnosti, pa tudi nacionalnim zvezam potrošnikov, ki bi sicer morale neposredno prejemati njune bilte.

1.11 Seznanja se z rezultati naknadne ocene pilotnega projekta, ki ga je konec leta 2011 Komisija začela izvajati v podporo vzpostavitvi središča finančnega strokovnega znanja za potrošnike in končne uporabnike finančnih storitev ⁽³⁾. Poziva obe nevladni organizaciji, naj povečata svoja prizadevanja za krepitev vloge, zanimanja in obveščanja končnih uporabnikov in potrošnikov pri oblikovanju politik Unije na finančnem področju.

Ravnovesje med strokovnjaki in uporabniki

1.12 EESO priznava potrebo po razvoju strokovnega znanja, da bi lahko uporabniki finančnih storitev enakopravno razpravljali s strokovnjaki iz finančne industrije. To znanje je ključno za verodostojnost delovanja obravnavanih organizacij v odnosu do finančnega sveta, ki razpolaga z naprednejšimi sredstvi.

1.13 EESO si želi pravičnega ravnovesja, ki bi prispevalo k napredku ideje o stabilnih, trajnih in dolgoročno naravnanih financah.

2. Predstavitev predloga uredbe ⁽⁴⁾

2.1 Predlog je nadaljevanje pobud, ki jih Evropska komisija sprejema od leta 2007, da bi povrnila zaupanje potrošnikov po finančni krizi.

⁽¹⁾ Skupna sredstva organizacije Finance Watch za leto 2015: donatorji in fundacije: 32,1 %; raziskovalni projekti: 7,4 %; evropska nepovratna sredstva: 56,4 %; organizacija dogodkov: 1,3 %; članarina: 2,7 %. Vir: <http://www.finance-watch.org/about-us/governance-and-funding>.

⁽²⁾ Člen 8 predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa Unije za podpiranje specifičnih dejavnosti za večje vključevanje potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev v oblikovanje politike Unije na področju finančnih storitev za obdobje 2017–2020; Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1); Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/finance/finservices-retail/docs/users/151222-staff-working-document_en.pdf.

⁽⁴⁾ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa Unije za podpiranje specifičnih dejavnosti za večje vključevanje potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev v oblikovanje politike Unije na področju finančnih storitev za obdobje 2017–2020, COM(2016) 388 final – 2016/0182 (COD).

2.2 Cilj Komisije je zagotoviti večje upoštevanje stališč potrošnikov, zato je leta 2010 ustanovila skupino uporabnikov finančnih storitev (FSUG), sistematizirala sodelovanje potrošnikov in predstavnikov civilne družbe v ustanovljenih strokovnih skupinah, nato pa leta 2011 začela pilotni projekt, namenjen zagotavljanju nepovratnih sredstev za podporo razvoju središča finančnega strokovnega znanja.

2.3 Prek javnega razpisa za zbiranje predlogov Komisije sta bili izbrani dve neprofitni organizaciji, in sicer organizacija Finance Watch, ki je bila ustanovljena leta 2011 kot mednarodno neprofitno združenje v skladu z belgijsko zakonodajo in katere naloga je zastopanje interesov civilne družbe v finančnem sektorju, in organizacija Better Finance, ki je nastala kot posledica reorganizacije evropskih združenj vlagateljev in delničarjev, ki obstajajo od leta 2009, z namenom, da postane središče finančnega strokovnega znanja, v katerem bi sodelovali zlasti zasebni vlagatelji, varčevalci in drugi končni uporabniki.

2.4 Obe organizaciji sta med letoma 2012 in 2015 od Evropske komisije prejemale nepovratna sredstva za poslovanje. Organizacija Finance Watch je od leta 2012 do leta 2014 prejela 3,04 milijona EUR, organizacija Better Finance pa je v treh letih prejela 0,90 milijona EUR. Ta nepovratna sredstva predstavljajo 60 % njunih upravičenih stroškov.

2.5 Ocena iz leta 2015 je pokazala, da so bili strateški cilji, ki jih je določila Komisija, doseženi, hkrati pa je bilo poudarjeno, da so potrebne izboljšave na področju obveščanja potrošnikov in upoštevanja njihovih stališč.

2.6 Komisija tudi ugotavlja, da organizacijama kljub njunim prizadevanjem ni uspelo pritegniti stabilnega in zadostnega financiranja donatorjev, neodvisnih od finančnega sektorja, zato za nadaljevanje svojega delovanja nujno potrebuje financiranje Unije.

2.7 V predlogu uredbe je za obdobje 2017–2020 določen program raziskovalnih dejavnosti, dejavnosti za ozaveščanje, zlasti nestrokovne javnosti, ter dejavnosti za okrepitev interakcij med člani upravičenih organizacij, kakor tudi dejavnosti zagovorništva, kar bi okrepilo njihov položaj na ravni EU.

2.8 Cilj je nadaljnja krepitev sodelovanja potrošnikov in končnih uporabnikov finančnih storitev pri oblikovanju politik Unije na tem področju ter njihove obveščenosti o izzivih pri regulaciji finančnega sektorja.

2.9 Finančna sredstva za organizaciji Finance Watch in Better Finance znašajo največ 6 000 000 EUR za obdobje od 1. januarja 2017 do 31. decembra 2020.

2.10 Upravičenki morata vsako leto predložiti opis že izvedenih in prihodnjih ukrepov.

3. Splošne in posebne ugotovitve

3.1 Evropska komisija in Evropski parlament sta ob izbruhu finančne krize opazila neravnovesje v zastopanosti strokovnjakov finančnega sektorja in uporabnikov finančnih storitev v različnih organih.

3.2 Evropska komisija na podlagi člena 169(2)(b) PDEU, ki določa, da mora podpirati interese potrošnikov in zagotoviti visoko raven varstva potrošnikov, predlaga sofinanciranje ukrepov združenj, specializiranih za področje finančnih storitev.

3.3 EESO se v celoti pridružuje temu cilju, ki ga je opredelil v več mnenjih, v katerih je vztrajal, da je treba potrošnike postaviti v središče vseh politik, kar pomeni, da jim je treba tudi zagotoviti sredstva za njihove predstavnike⁽⁵⁾.

3.4 EESO predvsem zaradi zapletenosti obravnavanih vprašanj v zvezi z varčevanjem in naložbami podpira vzpostavitev središča finančnega strokovnega znanja, neodvisnega od finančnih krogov, za organizacije, ki zastopajo interese potrošnikov, varčevalcev in končnih uporabnikov, ki nimajo strokovnega znanja s finančnega področja, saj gre za strokovna vprašanja, ki so nepoznavalcem težko razumljiva, s tem pa so povezani tudi nekateri izzivi.

⁽⁵⁾ UL C 181, 21.6.2012, str. 89.

- 3.5 V tem smislu meni, da je treba veliko pozornosti nameniti temu, da ne bi prišlo do finančnih ali drugih povezav, ki bi lahko negativno vplivale na dejavnost teh združenj.
- 3.6 EESO vztraja, da mora legitimnost teh organizacij izhajati iz njunih članov, njunega upravljanja, pa tudi ukrepov, s katerimi bi strokovna narava finančne zakonodaje in finančnih orodij postala razumljivejša za širšo javnost.
- 3.7 EESO poudarja, da sta organizaciji Finance Watch in Better Finance kljub prizadevanjem na področju komuniciranja in prepoznavnosti, zlasti s članki v ekonomskem tisku in organizacijo konferenc, še vedno precej neznani širši javnosti in nacionalnim zvezam potrošnikov, ki bi lahko neposredno prejemale njune biltene.
- 3.8 Odbor meni, da strokovnjaki ne smejo nadomestiti predstavnikov civilne družbe, temveč jim morajo dati na voljo orodja, da bodo lahko opredelili vprašanja, ocenili sprejete ukrepe in podali predloge.
- 3.9 EESO se strinja z Evropsko komisijo, da je treba spodbujati sodelovanje potrošnikov in drugih končnih uporabnikov pri oblikovanju politik Unije, obenem pa povrniti njihovo zaupanje v evropski finančni sistem.
- 3.10 Odbor je seznanjen s programom Unije, predvidenim v predlogu uredbe, in njegovimi cilji ter želi izpostaviti izjemne težave, ki jih imajo institucije in organizacije pri interakciji s širšo javnostjo.
- 3.11 Ugotavlja, da ustanovitev organizacij Finance Watch in Better Finance sovпада z izvedbo pilotnega projekta ⁽⁶⁾, in poudarja, da je treba zagotoviti neodvisnost vseh njunih članov v razmerju do industrijskih, trgovinskih in ekonomskih krogov.
- 3.12 EESO meni, da sta sprejeti dolžina in oblika financiranja ustrezni: Odbor veseli, da finančna sredstva, predvidena za izvrševanje programa Unije za večje vključevanje potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev, obsegajo več let, saj bo s tem mogoče upravičnim združenjem zagotoviti večjo finančno stabilnost. Združenja bodo tako lahko organizirala svoje delovanje in določila svoj program na daljše obdobje, čeprav je znesek predvidenih nepovratnih sredstev skromen glede na izkazane cilje.
- 3.13 Po mnenju EESO bi morali organizaciji tudi najti dodatne vire financiranja in s tem poskrbeti za svoj razvoj, uravnoteženost računovodskih izkazov in neodvisnost, predvsem v odnosu do Komisije.
- 3.14 EESO vztraja, da je treba uredbo hitro sprejeti, da ne presahne zagon, ustvarjen s pilotnim projektom.
- 3.15 EESO podpira postopek ocenjevanja, ki je po njegovem mnenju nujen za ugotavljanje, ali so cilji doseženi in ali so bila upoštevana pravila o finančni preglednosti in odgovornosti iz člena 8 predloga uredbe ⁽⁷⁾.

V Bruslju, 19. oktobra 2016

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Georges DASSIS

⁽⁶⁾ Pilotni projekt, začel leta 2011 z namenom zagotavljanja nepovratnih sredstev za podporo razvoju središča finančnega strokovnega znanja za končne uporabnike in zainteresirane strani, ki niso iz panoge, da se okrepi njihova sposobnost sodelovanja pri oblikovanju politike Unije na področju finančnih storitev – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa Unije za podpiranje specifičnih dejavnosti za večje vključevanje potrošnikov in drugih končnih uporabnikov finančnih storitev v oblikovanje politike Unije na področju finančnih storitev za obdobje 2017–2020. COM(2016) 388 final – 2016/0182 (COD), str. 2.

⁽⁷⁾ Glej prejšnjo opombo.